

9. Лукьяненко, В.П. К проблеме модернизации системы общего физкультурного образования в России / В.П. Лукьяненко // Физическая культура и спорт: здоровье, воспитание, тренировка: Материалы 50-й научно-методической конференции преподавателей и студентов «Университетская наука – региону». – Ставрополь, 2005. – 108 с.

10. Магомедов Р.М. Критерии эффективности функционирования региональной системы физического воспитания молодежи (на примере Республики Дагестан) // Вестник Адыгейского государственного университета. Сер. Педагогика и психология. – Майкоп, 2013. – Вып. 2. – С.123-128

11. Матюшкин, А.М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении / А.М.Матюшкин // Изд. 2-е, переработанное. – М.: Педагогика, 2002.

12. Матвеев, Л.П. Теория и методика физической культуры. Введение в предмет: учеб. для высших специальных физкультурных учебных заведений / Л.П. Матвеев. – СПб.: Лань, 2004.

13. Хазова, С.А. Управление развитием физической культуры и спорта в России: кадровый аспект // Вестник Адыгейского государственного университета. – Майкоп, 2010. – Вып. 2 (60). – С. 167-178.

14. Хакунов, Н.Х. Формирование базовой физической культуры личности в учебных заведениях / Н.Х. Хакунов. – Майкоп: Изд-во АГУ, 2007. – 152 с.

15. Эльконин Д.Б. Избранные педагогические труды. Проблемы возрастной и педагогической психологии / Д.Б.Эльконин. – М.: Международная педагогическая академия, 2005.

УДК 378:005.6:004

QUALITY CONTROL OF TEACHING AND ITS FEATURES IN MODERN CONDITIONS

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Khomko O.Y.

MD, PhD, Assoc. Professor,
Department of Nursing and Higher Nursing Education
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: Homko.oleg@bsmu.edu.ua

Kyzuk F.V.

PhD, Deputy Director for Academic work
Chernivtsi Medical College,
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: Chern_medcollege@ukr.net

Sydorchuk R.I.

MD, PhD, Professor at the Department of General Surgery
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: rsydorchuk@ukr.net

Piddubna P.I.

Chernivtsi Medical College,
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: yura.pelepets@yahoo.com

Pelepets Y.O.

Chernivtsi Medical College,
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: opelepets@ya.ru

Beshega D.M.

Chernivtsi Medical College,
Higher state educational establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: opelepets@ya.ru

Хомко О.Й.

Кандидат медичних наук, доцент кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет, Україна
E-mail: Homko.oleg@bsmu.edu.ua

Кузик Ф.В.

Кандидат медичних наук, заступник директора з навчальної роботи Чернівецького медичного коледжу БДМУ, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет, Україна
E-mail: Chern_medcollege@ukr.net

Сидорчук Р.І.

Доктор медичних наук, професор кафедри загальної хірургії ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Україна
E-mail: rsydorchuk@ukr.net

Піддубна П.І.

Чернівецький медичний коледж, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Україна
E-mail: yura.pelepets@yahoo.com

Пелепець Ю.О.

Чернівецький медичний коледж, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Україна
E-mail: opelepets@ya.ru

Бешега Д.М.

Чернівецький медичний коледж, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Україна
E-mail: opelepets@ya.ru

Summary. The article discusses the various forms of quality control of teaching. Analysis of the quality of teaching is an integral part of the control system. Effectiveness of the educational process management in higher educational establishment can be achieved only under provision of high competence and relevant professional skills of the teaching staff. It is revealed the approximation of learning process to the real practice of the future specialist.

Keywords: The quality of teaching, learning technology, management of educational process, interactive method.

Резюме. У статті розглядаються різні форми контролю якості викладання. Аналіз якості викладання – це невід’ємна складова частина системи контролю. Ефективність управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі може бути досягнута лише за умови забезпечення високої компетентності та відповідної професійної майстерності професорсько-викладацького складу. Висвітлюється процес наближення навчання до реальної практичної діяльності майбутнього спеціаліста.

Ключові слова: Якість викладання, технологія навчання, управління навчально-виховним процесом, інтерактивний метод.

Вступ. Соціально-економічні зміни у житті суспільства суттєво впливають на організацію навчально-виховного процесу, на особливості управління вищими навчальними закладами в сучасних умовах. Нинішня економічна ситуація вимагає від керівників глибокого знання теорії і практики педагогічної і управлінської діяльності, сміливості, рішучості, нетрадиційного мислення, готовності зректися застарілих стереотипів, вміння об’єктивно оцінити роботу колективу та окремих педагогів за результатами якості навчання студентів.

Основна частина. Якість навчального процесу у сфері вищої освіти є багатомірною концепцією, яка охоплює всі її функції та види діяльності: укомплектованість кадрами, матеріально-технічну базу, навчальні академічні програми, академічне середовище, якість навчальних досягнень, наукові дослідження і стипендії.

Для досягнення і забезпечення якості дидактичного процесу особливо актуальне значення мають такі компоненти, як: підбір професорсько-викладацького складу та інших працівників освіти закладу, постійне підвищення їх кваліфікації, мобільність зв’язків з іншими навчальними закладами держави і зарубіжжя, а також впровадження нових педагогічних та інформаційних технологій, постійне вдосконалення навчальних планів, програм та інших навчально-методичних матеріалів [5, 26-48].

Зрозуміло, що пошук нових форм і методів організації навчального процесу, застосування прогресивних технологій навчання в умовах ринкової економіки повинен враховувати тенденції розвитку суспільства і психологію молоді. В умовах перебудови вищої школи зростає вплив принципів демократії й академічних свобод, справедливості, концепції загального контролю і самоконтролю, дисципліни і відповідальності та ствердження педагогіки співробітництва в системі студент-викладач [3, 12-24].

Враховуючи двосторонній характер навчального процесу, можна виокремити дві складові його контролю: контроль якості навчання та контроль якості викладання.

Важливою складовою діагностики навчання є контроль якості викладання.

Аналіз якості викладання - це невід'ємна складова частина системи контролю. Ефективність управління навчально-виховним процесом у вищому навчальному закладі може бути досягнута лише за умови забезпечення високої компетентності та відповідної професійної майстерності професорсько-викладацького складу [1, 20-23, 4, 132-146].

Визначальними у характеристиці особистості викладача є знання предмета, ерудиція та педагогічна майстерність.

В поняття «педагогічна майстерність» входять такі уміння:

- розглядати навчання, виховання і розвиток в їх діалектичному зв'язку і єдності;
- зосередити увагу студентів і зацікавити дидактичним матеріалом;
- враховувати вікові та психологічні особливості студентів, рівень їх розвитку, забезпечити індивідуальний і диференційований підхід;
- будувати свої взаємовідносини зі студентами на гуманній та демократичній основі;
- не бентежитись складними та непередбачуваними запитаннями студентів;
- поєднувати теорію і практику у викладанні навчальної дисципліни;
- професійно використовувати у своїй роботі нові досягнення науки і техніки;
- досконало володіти своїми «зброями праці»: мовою, словом, практичними вміннями;
- критично мислити, мати чітку громадянську позицію, показувати студентам органічну єдність слів, переконань і справ;
- урізноманітнювати свої заняття, уникати шаблону при їх проведенні [2, 52-55].

Для підвищення педагогічної майстерності професорсько-викладацького складу застосовуються тематичні «круглі столи», науково-практичні конференції, відкриті лекції та практичні заняття, взаємовідвідування занять, стажування на відповідних кафедрах, проходження курсів ФПК в Національному медичному університеті ім.О.О.Богомольця, вивчення та обмін досвідом навчальної та наукової роботи, проведення наукових досліджень з провідними навчальними закладами та науковими установами країни.

Контроль якості викладання передбачає як оцінку результатів навчання, так і всієї роботи викладача. Здійснюють контроль методисти, завідувачі кафедр, керівники факультетів, інститутів, університетів, члени експертних комісій.

Застосовуються різноманітні форми контролю якості викладання: взаємовідвідування, контрольні відвідування, відкриті заняття, показові заняття, тестування, анкетування студентів, огляди-конкурси, інспектування, експертиза.

Види контролю: тематичний, фронтальний, персональний, груповий, загально-факультетський, загально-вузівський [2, 52-55].

При здійсненні контролю за навчальним процесом найчастіше застосовуються наступні методи:

- спостереження за роботою викладачів шляхом відвідування і аналізу навчальних занять, заліків, іспитів, виховних позааудиторних заходів;
- вивчення і аналіз документації: академічних журналів, особових карток студентів, залікових книжок студентів, методичних розробок занять, роздаткового матеріалу, пакетів контрольних робіт тощо;
- аналіз звітів викладачів про навчально-виховну, методичну, наукову та громадську роботу;
- тематичне анкетування студентів та викладачів і аналіз анкет;

- тематичні бесіди з викладачами та студентами і аналіз отриманої інформації;
- проведення контрольних робіт, тестових замірів та контроль виконання практичних навиків і умінь, їх аналіз.

Оцінка якості викладання - одна із найскладніших проблем в педагогічній науці та практиці. Потрібні чіткі критерії оцінки кожного виду навчального заняття [5, 12-34].

Основні з них:

- зміст: відповідність програмі та навчальному плану, науковий рівень, відповідність сучасним досягненням науки та державно-правової і господарської практики;

- професійна направленість: формування професійного світогляду студентів, розширення спеціальних знань, виховання любові до професії;

- методичний рівень: прийоми та методи активізації пізнавальної діяльності студентів, вміння визначити та здійснювати оптимальні прийоми навчання з урахуванням навчального матеріалу та особливостей аудиторії, дотримання структурно-логічних зв'язків з іншими предметами навчального плану;

- структура заняття: наявність чіткого формування теми і мети заняття, логічна побудова заняття відповідно до етапів проведення, взаємозв'язок та наступність вивчення кожного питання, наявність плану, вступу, висновків, переліку літератури і самостійної роботи;

- стиль заняття: ясність, чіткість, доступність викладу матеріалу, сприйняття студентами, контакт з аудиторією, використання унаочнення, робота студентів та її ефективність;

- майстерність викладача: вільне володіння матеріалом, зовнішній вигляд, тактовне ставлення до студентів, культура мови, емоційність, вміння зняти напругу в аудиторії.

Сукупність цих показників дозволяє визначити якісну характеристику заняття. Для кількісної оцінки кожен із цих критеріїв може бути оцінений в 10-ти балах:

- 10-9 балів- якість проявляється в усіх складових критерію
- 8-7 балів- якість проявляється достатньо часто;
- 6-5 балів- якість проявляється у 50 відсотків;
- 4-3 бали- якість проявляється рідко;
- 2-1 бали- якість майже не проявляється.

Сума балів з усіх критеріїв і визначення середнього балу дасть кількісну оцінку заняття. Таким чином можна співставити динаміку майстерності викладача або порівняти з якістю занять інших викладачів.

План контролю розробляється, погоджується і доводиться до всіх підрозділів та викладачів до початку навчального року.

При оцінці ефективності якості підготовки фахівців в цілому контроль якості викладання необхідно поєднувати з контролем якості процесу навчання [2, 52-55].

Наприкінці варто зауважити, що контроль якості викладання в педагогіці вищої школи, одна з найменш опрацьованих проблем, але вона суттєво впливає на стан організації підготовки фахівців.

Висновки.

1. Діагностування навчального процесу розглядає результати в зв'язку з шляхами та способами їх досягнення, виявляє тенденції та динаміку формування продуктів навчання.

2. Метою дидактичного діагностування є своєчасне виявлення результатів, оцінка та аналіз протікання навчального процесу в зв'язку з його продуктивністю. Як бачимо, в діагностику вкладається більш широкий та глибокий зміст, ніж

в традиційний контроль знань та умінь студентів.

3. Контроль лише констатує результати, не пояснюючи їх походження.

4. Постійний професійний розвиток особистості викладача та студента можливий лише за умови неперервності освіти, особливостями якої є: різноманіття, гнучкість використовуваних засобів, гуманізм та демократизація освіти, диференціація освітніх процесів за напрямом і змістом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булах І.Є. Проблеми оцінювання знань студентів у контексті вимог Болонської декларації. / І.Є.Булах, О.П.Волосовець, М.Р. Мруга // Медична освіта. Науково-практичний журнал. Тернопіль. 2/2011. С. 20-23.

2. Мацьків С.Т., Петловнюк Л.Д. Роль контролю знань студентів і системний підхід до практичного використання його методів. Організація навчально-виховного процесу. З досвіду роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. / С.Т. Мацьків, Л.Д. Петловнюк // Випуск 17.2011, С. 52-55.

3. Поважна Л.І. Організаційно-методичне забезпечення контролю якості навчання у вищому закладі освіти. / Л.І. Поважна, Г.С. Цехмістрова / Навчально-методичний посібник.-Київ, 2001.- 94 с.

4. Романишина Л.М. Модульно-рейтингова система обучения, организация работы, поиски, исследование. / Л.М. Романишина // Монография.- М.:1993.-160 с.

5. Якубовський О.П. Управління навчальним процесом. Навчально-методичний посібник. / О.П. Якубовський // - Одеса, 1999.- 48 с.

УДК 378:005.6:004

QUALITY CONTROL OF STUDY AND DIAGNOSIS FEATURES OF EDUCATIONAL PROCESS IN MODERN CONDITIONS

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Khomko O.Y.

MD, PhD, Assoc. Professor,
Department of Nursing and Higher Nursing Education Higher state educational establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: Homko.oleg@bsmu.edu.ua

Kyzuk F.V.

PhD, Deputy Director for Academic work
Chernivtsi Medical College, Higher state educational establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: Chern_medcollege@ukr.net

Sydorchuk R.I.

MD, PhD, Professor at the Department of General Surgery
Higher state educational establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University», Ukraine.
E-mail: rsydorchuk@ukr.net